

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Angela De Fvlginio, In Qvo Ostenditur Nobis vera via qua
possumus sequi vestigia nostri Redemptoris**

Angela <de Fulginio>

Parisiis, 1598

c. 63. De virtute humilitatis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-43716

*Sexagesimum tertium capitulum. De
virtute humilitatis.*

SINE humilitate uana est oratio, ideò post orationem summè est homini necessaria. Respicite igitur filij Dei benedicti humilitatis exemplar in Deo homine passionato, & ex hoc formam trahite omnis perfectionis. Videte vitam, attendite doctrinam, non verbalem, sed veris operibus demonstratam, & miris virtutibus roboratam. Toto igitur mentis affectu post ipsum currite, qui cum in forma Dei esset, seipsum exinaniuit, formam serui accipiens, & humiliavit se factus obediens vsque ad mortem, mortem autem crucis. Ipse namque se nobis posuit humilitatis exemplum cum mentis affectu: & hortatur nos sedulè respicere in ipsum ita dicens: Discite à me quia mitis sum, & humilis corde.

P iiij

*Solū à se
humilita
tē D eus
disci vo-
luit.*

O filij mei attendite, & videre & alta & sapida consideratione inspicite profunditatem & utilitatem istius doctrine, sublimitatem & valorem istius instructionis, vbi radicata sit, vbi fundata sit. Discite inquit à me, non ab Angelis, non ab Apostolis, sed à me inquit cuius humilitas tanto maior, quantò maiestas mea sublimior. Discite, inquit, à me, non dixit ieiunare, quamuis ipse ad exemplum nostrum quadraginta diebus & noctibus ieiunauerit, nec dixit discite mundum spernere, nec in paupertate viuere, quamuis ipse in maxima paupertate vixerit, & in ea viuere suos discipulos mandaauerit, nec dixit discite à me quomodo cælum feci, nec dixit discite à me miracula facere, nec alia huiusmodi, sed solum hoc, quia mitis sum & humilis corde, quasi dicat, si non factò & opere vobis humilitatis exemplum monstra-uerim, nolite credere mihi: &

mirum in modum quod & iterum nobis de hac materia exemplum proposuit, & ad exemplum suae humilitatis nos omnino facere & attendere prouocauit. Cum enim pedes discipulorum manibus propriis lauasset, ait: scitis quid fecerim? Si ergo ego laui pedes vestros Dominus & magister, & vos debetis alter alterius lauare pedes, exemplum enim dedi vobis, vt quemadmodum ego feci, ita & vos faciatis. Amen dico vobis non est seruus maior domino, si haec, inquit, scitis, beati eritis, si feceritis ea. Verè saluator mundi humilitatem & cordis mansuetudinem fundamento & radice posuit omnium virtutum. Quia nec abstinentia, nec ieiunii asperitas, nec paupertas, nec vilitas vestimenti, nec virtuosa in apparentia habere opera, nec miracula facere, aliquid est sine cordis humilitate. Tunc autem benedicta & gra-

ta erit abstinentia, benedicta asperitas, & vilitas vestimenti, & viua erunt opera & stabilia, quando in hoc fundamento subsistent. Ista cordis humilitas mater est, & in qua generantur & procedunt aliae virtutes, & ipsarum virtutum operationes, sicut stipitem & ramos procedere cernimus à radice.

Nota.

Quia igitur tam preciosa est ista virtus, & tam firmum & stabile fundamentum supra quod confurgit tota perfectio vitae spiritualis, ideò hanc praecipuè voluit Dominus ab eo discere nos debere.

Et quia radix custosque est omnium virtutum, ideòque quasi aliarum virtutum in sua anima, & etiam in suo corpore existentium oblita fuerit virgo Maria, de hac sola se commendavit, & propter hanc praecipuè de se Deum humanatum asseruit dicens. Quia respexit humilitatem ancillae suae: ecce inquit enim

De multis virtutibus Mariae, solam in se Deum respexisse humilitatem.

ex hoc, & non ex aliis, beatam me dicent omnes generationes.

In hac humilitate, vos ô filio- li mei, fundare debetis, & o- mnimodo stabilire, vt tanquam membra vnita, conjunctaque capiti connexionē naturali & vera, in ipso & per ipsum in- uenire possitis vestris requiem animabus. Ad quam nulla ani- ma peruenire poterit, nisi fun- data fuerit in ista humilitate, si- ne qua omnes virtutes qui- bus ad Deum curritur, sunt verè nihil.

Ista enim cordis humilitas ^{Lumen} quam vos habere & discere ^{clarū ani-} voluit Deus homo, est lu- ^{ma hu-} men quoddam mirificum, at- ^{militas,} que clarum, quo intellectus a- ^{ad suam} nimæ aperitur ad cognoscen- ^{utilitatē} dum suam vilitatem, & nihili- ^{& Dei} tatem & diuinæ bonitatis im- ^{bonitatis} mensitatem. ^{iu menti-} ^{tatē co-} ^{gnoscen-}

Cuius bonitatis magnitudi- ^{dam.}

nem quantò magis cognouerit, tanto magis proficiet in cognitione sui ipsius. Videndo autem & cognoscendo se nihil, & omnibus ex se bonis inopem, tunc magis assurgit ad laudandam & deprecandam diuinæ bonitatis ineffabilitatem, quam per istam humilitatem videt, & intelligit, & inde incipiunt gratiæ ad eam Dei defluere & oriri virtutes.

Ex hum. *amorem Dei ac proximi trahere originē. omnesque denique alias virtutes* Maior enim & principalior omnium virtutum est dilectio Dei & proximi, & ab hoc lumine hæc dilectio trahit originem, siue ortum, qua anima videndo se nihil, & Deum pro tam vili nihilo inclinatum & vilificatum, & etiam suæ nihilitati tam viscerosè unitum, accenditur in amorem, & accensa ipso amore, transformatur in Deum, in quem transformata per amorem, & quæ creatura est quam non diligit iuxta posse? Amore enim creatoris omnem creaturam

turā ab eo creatam , vt sic transformata est , diligit sicut decet , quia in omni creatura Deum intelligit , & videt qualiter à Deo amatur : & consequenter sic trāsformata amat omne id quod Deus diligit. Et hinc est , quod de bonis proximi gaudet & lætatur , & in malis eius dolet & tristatur. Et quia benigna est videndo mala proximi , non inflatur ad ipsum iudicandum , & despiciendum , quia illuminata lumine prædicto videt se perfectè , & videndo se , intuetur & cognoscit se in similibus malis vel maioribus , quam in proximo videat se cecidisse. Quòd si non cecidit , cognoscit & intelligit se per se non potuisse resistere , sed auxilio gratiæ ipsam manu tenentis , & eam contra malum & tentationem confortantis , vel tentationem alleuiantis : & ideo nullum iudicat , sed ex hoc magis humiliatur , quia videndo defectus proximi ad se reuertitur , &

sic videt, & considerat clarissimè mala & defectus in quos cecidit, vel si non cecidit quod nisi teneretur à Deo facilius quam proximus cadere potuisset.

Corporalia vero mala si videt in proximo per affectum amoris transformatum, reputat esse sua, & dolet, & compatitur, sicut Apostolus dicebat. Quis infirmatur, &c. Et sicut dixi de ista virtute dilectionis quod originè à radice humilitatis trahit, sic potest dici de fide, de spe, & de virtutibus singulis secundum proprietates ipsarum, quod habent initium atque ortum ab hoc humilitatis fundamento, de quibus per singula longum esset discutere. Videns enim se in intellectu nihil esse & deficere à divinis, credit eis quæ traduntur secundum fidem nostram. Videns etiam per humilitatem se nihil posse, nec se potentem in aliquo, tunc omnino spem ponit in Deo omnipotenti, & sic de

117

alijs, quę melius per vos docente
vnctione poteritis cogitare, &
videre, quam si scripto traderen-
tur. Hoc igitur filioli vobis tan-
tum dico, vt in hoc fundamento
stetis, & in hoc fundemini, & in
hoc crescere studeatis, verē enim
qui est in humilitate fundatus,
habet conuersationem Angeli-
cam, purissimā, benignissimam,
& pacificam. Et quia hęc pre-
ciosa virtus humilitatis benignū
animum facit, ideo homo humi-
lis, omnibus apreciabilis effici-
tur, & omnibus amorosus, &
præcipuē electis Dei, quibus
conuertendis ponitur in lumen
& in exemplum, qui propter
hanc mansuetudinem citius con-
uertuntur, & quia pacificatus est
pacificatione interna, nulla ad-
uersitate turbatur, & potest di-
cere veraciter cum Apostolo:
Quis nos separabit à charitate
Christi? &c. O filij mei ab hac
inquisitione non quiescatis, do-
nec inueniatis hoc fundamen-

tum, sine quo ruit omnis operatio, & sine quo in via Dei proficere non valetis. Nam istam inquisitionem video vobis vtilissimam, & maximè necessariam, quia sine ista humilitate omnes virtutes video nihil esse. Complete filij mei desiderium regis æterni Domini nostri Iesu Christi, qui vos ita obnixè rogavit, vt hanc virtutem ab eo addiscretis: in hoc fundamento stetis, & in hac profunditate cognitionis vestræ vilitatis & nihilitatis profundemini. Complete desiderium æternæ veritatis & sapiëntiæ, quæ valorem humilitatis abscondit à seculi sapientibus, & non reuelavit, immo prædicavit, & exemplo ostendit paruulis. Hoc est desiderium meum quo vehementer sitio & famesco, vt in profunditate vestræ nihilitatis & immensitate diuinæ bonitatis abyssemini.

Si enim in immensitate diuinæ bonitatis, & vestræ cognitionis

vos firmetis, tunc necessarium est quod pro fundamento solam humilitatem habeatis, quam prædixi: & tunc ad lites & contentiones non eritis ita proni, sed potius eritis cum isto Deo homine passionato, sicut surdi non audientes, & sicut muti qui aperire nequeunt ora sua, & ita eritis veracia membra Iesu Christi, quorum consuetudo est secundum Apostolum, non contentionibus, nec carnalibus æmulationibus deseruire.

O quanta bona facit ista humilitas! quæ se repletos facit pacificos & quietos, Deo gratos, & gratijs plenos, nam tales ita sunt pacifici ex quietatione interiori exterius, vt cum dura audiunt, vel contra ipsos, vel fortè contra aliquam veritatem ad se excusandos respondere nequeunt, nisi breuiter, & submissè, & ad id quod falsè aliquando eis imponitur, vel dicitur potius suam ignorantiam confitentur, & sunt

Bona
que ex
humili-
tate.

parati cedere, magis quàm con-
 tentionibus deseruire. Hanc au-
 tem taciturnitatem non video
 ab alia radice procedere, quàm
 ab hac duplici inabyssatione di-
 uinæ scilicet immensitatis, & suæ
 propriæ vilitatis, quam inabyssa-
 tionem anima inuenit in lumine
 prædictæ humilitatis.

Nota.

*Vbi in-
 uenitur
 vera hu-
 militas.*

Sed vbi quæso ista humilitas? vbi
 ista utilitas? vbi id lumen? vbi hæc
 taciturnitas inuenitur? aut p̄ quã
 viã ad hæc quæ prædixi venitur?
 nempe in oratione feruenti, pu-
 ra & continua, & cordiali hæc
 omnia inueniuntur: & ex aspe-
 ctu libri vitæ Iesu Christi, vitæ
 scilicet eius, & mortis compas-
 sionē aspiciēdo, animæ datur co-
 gnitio peccatorū, & vidēdo mul-
 titudinē peccatorū: quomodo
 cum mēbris suis omnibus Deum
 offendit, & ex hoc anima humi-
 liatur, sicut supra ostensum est.
 O igitur charissimi animæ meæ,
 desidero de vobis quod & de
 me, vt semper idem sapiatis, &

non sint in vobis scismata, nec
dissensiones. Illud autem quod
& omnes discordes, facit in vnū
consentire, desidero quod sit
anima vestra.

Esse par-
uulum.

Hoc autem est esse paruulum,
& hoc esse paruulum non facit
respicere ad aliquam sufficien-
tiam scientiæ, nec sensus natura-
lis, sed solum inclinat animam
ad videndum defectus suos, &
miserias, & contra seipsum mo-
uet quæstiones & inquisitiones,
& disputationes, vt conueniat
defectus suos, & eos emendare
conetur. Hoc etiam esse paruu-
lum, nulli præeminere, nec præ-
esse suggerit, nec facit hominem
onerosum, nec contentiosum in
verbis, quamuis vita sua omnes
ferat, & faciat huic paruulitati
contrarios, & hoc est quod desi-
dero (O nati mei) quod vita
vestra, etiam lingua tacente in
via istius paruulitatis, & zeli, &
discretæ compassionis sit clarum
speculum aduersarijs veritatis.

O charissimi si audirem de vobis, quod esse paruulum fecisset vos vnum cor, & animam vnam, tranquillaretur anima mea super vobis: sine enim vnitatem non video in veritate, quod possitis bene placere Deo, parcite filij superbiæ meæ, quod ad virtutem humilitatis vos ausa fuerim prouocare, quia zelus & vestra charitas facit me loqui.

*Sexagesimum quartum capitulum.**De virtute Charitatis.*

CHARITAS & dilectio Dei est maxima omnium virtutum, & nec sine hac valet oratio, immo sine ea, vana est & Deo ingrata, & cæteræ virtutes sine omni fructu. Quod autem oratio sine ea nullius sit momenti, audi librum vitæ Christum Iesum dicentem: Si offers munus tuum super altare, & recordatus fueris, quod frater tuus habet aliquid aduersum te, vade prius reconciliari fratri tuo. Nihil igi-